

Tanker om tøj til børn 0 – 5 år

Om du strikker, hækler eller syr tøj til børn, er der mange ting, du kan have med i dine overvejelser, når du vælger model.

Hver alder har sin egen charme og sine egne behov i forhold til barnets udvikling.

De helt små og for tidligt fødte har helt specielle behov.

Snak med personalet og forældrene om hvilket tøj, der egner sig bedst.

Det første år vokser baby rigtig hurtigt ud af sit tøj. Mor og barn er på barsel sammen og det er rart med både sødt og praktisk tøj til hjemmebrug og på ture ud af huset.

I dagplejen gælder mange regler for tøj til børnene. Af hensyn til sikkerheden er snore i tøjet forbudt de fleste steder. Det er forskelligt fra kommune til kommune, hvilke regler der ellers gælder – så husk at forhøre dig hos modtageren.

Pludseligt er det blevet tid til at starte i børnehaven. Nu kan barnet klare rigtig mange ting selv – også m.h.t. påklædning. Vi hjælper børnene godt på vej, hvis vi tager hensyn til alder og fingerfærdighed, når vi laver tøjet til det aktive børnehavebarn.

Præmature børn

Pasform:

Tøjet skal være nemt at svøbe om barnet.

Der skal være så få sømme som muligt. Lav ryg og forstykker på samme tid og undgå sidesømme.

Det kan være fristende at strikke efter mønstre på dukketøj – men tænk en ekstra gang over det.

Baby og dukker har helt forskellige proportioner på arme og krop.

Find hellere en god præmatur-opskrift på nettet. Der er efterhånden mange gode at vælge imellem.

I perioder skal der måske være plads til slanger og måleapparater – så tag en snak med forældrene og personalet om specielle behov for netop jeres lille guldklump.

Måske er det især huer, sokker og et lille tæppe, barnet har brug for de første uger.

Efterhånden som baby vokser ud af tøjet kan det lægges til side og tages frem ved særlige lejligheder. Tøjet fra den første tid er noget ganske særligt. Det bliver et helt konkret minde om, hvor lille-bitte barnet egentligt var i starten.

Materialer:

Vælg naturmaterialer til den lille-bitte ny.

Gerne blødt økologisk bomuld.

Brug tyndt garn og små pinde. Jo mindre masker – des mindre overgang mellem baby og underlaget.

Tyndt garn giver desuden tyndere sømme, hvor sammensyning er nødvendig.

Undgå garn med fnuller og løse tråde. Uanset hvor blødt garnet er, så er det ikke rart at få fnuller i næse og hals.

Vær ekstra omhyggelig, når du hæfter garnenderne. Selv de mindste ujævnheder i tøjet kan give mærker på huden hos de helt små børn.

Det er en god ide at spørge, om tøjet skal kunne kogevaskes eller det på anden måde skal have en speciel behandling, inden det kommer med baby ind i kuvøsen.

Knapper:

Skal være små og helt flade – eller udelades helt.

Tynde snører til at holde tøjet sammen giver flere muligheder for at justere bredden, mens baby vokser sig stor og stærk.

Tryklåse er også en mulighed. De findes i helt små størrelser og har ikke brug for knaphuller.

Uanset om du vælger knapper, snører eller tryklåse, så husk at placere dem et let tilgængeligt sted på tøjet.

Da helt små børn bruger meget tid på at slappe af og samle kræfter, behøver de ikke så mange knapper, som de lidt større og mere aktive børn.

Deniz holder barsel med mor

Pasform:

Deniz vil gerne have god plads til hovedet, hvis tøjet skal den vej. Allerhelst vil han have tøj på, som trækkes op nedefra. Se efter store halshuller og løse trøjer.

Deniz holder af vest og/eller cardigan. Det gør det nemt at tilpasse tøjet til temperaturen i rummet.

Der er stor forskel på varmen, om Deniz ligger tæt på mor og hygger eller han ligger på tæppet og spræller.

Bleen skal af og på mange gange i løbet af døgnet, så det er rart, hvis det er nemt at komme til bleen uden at tage for meget af det andet tøj af. Løse bukser eller sparkedragter kan tages af og på rimeligt hurtigt og Deniz behøver ikke få alt tøjet af hver gang, der skal skiftes ble.

To-delte sæt har den fordel, at man kan nøjes med at skifte den ene del, når Deniz gylper eller tisser ved siden af bleen.

Heldragter har den fordel, at der er styr på baby fra top til tå. Han skilles ikke på midten, når familien vil bære ham og han flyttes fra arm til arm.

Kjoler til piger under et år er rigtig fint. I den alder er det en oplevelse i sig selv, når baby får fat i skørtet og give det en rystetur.

Alt-i-alt er der nok at tage fat på til barnet under 1 år.

Materialer:

Det afhænger meget af årstiden, hvilket materiale, der egner sig bedst.

Sommerbørn har det godt i bomuld, vinterbørn holder varmen i uld.

Microfiber-garn er et godt alternativ til dem, der ikke trives med uld. Microfibrene er sat sammen, så huden kan ånde – som ved naturmaterialer.

Der findes desuden rigtig meget blandingsgarn.

Gode blandinger af bomuld og acryl giver lethed til tøjet og det tørrer hurtigere efter vask end ren bomuld.

Blandingen uld og bomuld giver fordelene fra begge typer materiale.

Vælger du garn, der skal håndvaskes, så vær sikker på om modtageren har tid og lyst til det.

Undgå garn med løse hår og andet fnuller. Den lille næse kan hurtigt stoppes til og det giver kriller i halsen, hvis der sidder løse hår på fingrene, når Deniz stikker dem i munden.

Spørg hos din garnforhandler, hvilket garn, der egner sig til netop dine ønsker.

Der sker hele tiden nyt på området.

Knapper:

Deniz bruger meget tid på at hvile, sove, ligge. Derfor er det vigtigt, at knapperne er så flade som muligt.

Brug knapper med gennemgående hul i stedet for knapper med øsken bag på.

Er der knapper på skulderen ifølge opskriften, kan du evt. flytte dem lidt frem på modellen ved at forlænge ryggen og forkorte forstykket. Det er mere behageligt for Deniz, når han drejer hovedet fra side til side, at der ikke er knapper på skulderen, som kilder på ører og kinder.

Desuden er knapperne nemmere at komme til, for de voksne.

Vigga er i dagplejealderen

Pasform:

Der er godt gang i motorikken, så tøjet skal have plads til bevægelser.

Desuden skal det kunne tages af og på i et snuptag. Vigga vil på oplevelse og har ikke tid til at ligge stille for længe af gangen.

Tøjet må gerne have sjove effekter, billeder og farver med pang.

Lommer er et hit. Her kan være legetøj, sut og andet, som er sjovt at tage op og ned i lommen.

Placér lommen midt foran. Det er nemmere for Vigga at finde (og bruge) lommen. En stor lomme med synlig åbning, frister ekstra til at gemme ting og sager i den.

I den periode Vigga øver sig i at kravle, rejse sig og gå de første skridt er det dejligt med bløde bukser. Evt. en lille

tunika ovenover. Kjoler med skørt skal vente til pigen er stabil og har styr på benene, når hun går/løber. Skørtet er i vejen for de små knæ, når Vigga øver sig i at kravle, rejse sig og i det hele taget opleve verden på egen hånd.

Til gengæld er det herligt at svinge med skørtet, når Vigga er i dansehumør. Så kjolerne skal nok blive populære – når Vigga er gammel nok.

Materialer:

Ligesom til Deniz og de helt små, er det vigtigt med gode materialer.

Bomuldsblandinger og garn med uld findes i mange fine farver. Mange kan klare både maskinvask og tørretumbler. Det er en fordel for den aktive børnefamilie.

Knapper:

Vigga vil selv – og kan selv – knappe op. Knapper, der passer til små fingre, giver Vigga mulighed for at hjælpe til, når hun skal have tøjet af og på. Det vil sige: Knapper foran, mindst 1,5 cm store og knaphuller med god plads.

Tryklåse er nemme at få op – og de findes i mange størrelser. Husk dog at sy dem ekstra godt fast, så de bliver på plads, selv efter mange gange, hvor Vigga har brugt sine superkræfter på at rykke trøjen op og trække den af helt på egen hånd.

Bruger du trykknapper, er det en god ide at sætte en sjov knap foran. Denne knap bruger ikke knaphul, så her kan du bruge sjove knapper i forskellig facon.

Aleyna går i børnehave

Pasform mm:

Nu er der virkelig brug for det solide garn, der kan klare lidt af hvert. Aktiviteter med de andre i børnehaven kan betyde både mudderbad, vilde rutsjeture, udsigten fra klatretårnet og et bål til snobrød.

I børnehaven kan man klare meget selv og tøjet skal være nemt og hurtigt at tage af og på.

Aleyna holder selv styr på tøjet og det er nemt at finde det hjemmestrikkede tøj, blandt alt det andet. Især, hvis tøjet er havnet i en bunke på legepladsen. Når solen bryder frem og varmer alle børn, går det hurtigt med at smide overtøjet, og det kommer ikke altid ind på plads i garderoben.

I denne alder har Aleyna sin helt bestemte mening om, hvad hun gerne vil have strikket/hækket. Hun kan selv tage med i garnbutikken og vælge farver. Husk: hvis du spørger, hvilke farver barnet vil have – må du lytte til svaret. Hvis du selv har en god ide til farver – behøver du ikke spørge. Så kan du fortælle barnet, hvad du har tænkt på og hvorfor. Det er særlig-kærlig samarbejde og en god start på opgaven.

Måske har du allerede oplevet et ivrigt børnehavebarn, der hepper på dig, for at få sit nye tøj klar til brug.

Materialer:

Det er stadig vigtigt, at tænke på kvaliteter og holdbarhed. Men nu bliver det også sjovt med effektgarn, frynser, pomponer, glimmer, perler og andre sjove effekter. Hvis barnet ønsker frynser på trøjen – så pyt med, om de bliver lidt uglede med tiden. Tøj må gerne være sjovt og finurligt i denne alder.

Knapper og lynlåse:

Nu er det tid at klare knapperne selv – både når de skal knappes og knappes op.

Solide knapper og knaphuller med plads er et godt udgangspunkt. Også i denne alder er det nemt med tryklåse. Gerne lidt grove og nemme at trykke sammen.

Lynlås er også en mulighed. Der findes mange farver og kvaliteter i lynlåse. Desuden findes der sjove dimser til at sætte i glideren, så den er nem at få fat på. Lad lynlåsen stoppe et stykke fra halsen – slut evt. af med en knap. Det gør det nemmere at stoppe i tide og ikke ende med at køre lynlåsen ind i det tynde skind på halsen.

Lynlåse, der kan køre begge veje er svære at styre for børnehænder. Der er for mange ”løse dele”, som skal passe nøjagtigt sammen, inden tøjet kan lynes.

Det er fristende at bruge velcro til børnehavebørn. *Ritch-ratch* ... så er der lukket op.

MEN velcro er vild med garn – og garn er ikke vild med velcro. Det hænger sammen de mest mærkelige steder. Så hellere tage lidt ekstra tid med knapper eller lynlås i tøjet.

Som du kan læse: Børn og garn hører sammen – uanset alder.

Det er en særlig-herlig fornøjelse, at aflevere hjemmelavet tøj til børn.

Nogle gange er det godt at have forældrene med på råd ift. farver, form og materialer. Håndvask eller maskinvask, regler i daginstitutionen osv.

På den måde er du ekstra sikker på, at dit arbejde bliver både brugt og påskønnet.

Timer med tanker og forventninger arbejdes ind i tøjet sammen med garnet. Imens glæder modtageren sig til at se det færdige resultat.

Snip snap snude

og god fornøjelse med at strikke, hækle og hygge

Inden du får set dig om, er barnet blevet interesseret i at strikke og hækle sammen med dig.

Det er en helt anden historie.

Forfatter: Edith Kristine Nielsen

Design og undervisning

Galleri Gavlen

Børnene på alle billeder er mine børnebørn.

TAK til Aleyna, Vigga og Deniz

Tanker om tøj til børn
© Edith Kristine Nielsen
Galleri Gavlen